

Sygn. akt II CSK 808/14

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa D. Z.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuraturze Okręgowej w [...]
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 lipca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 25 czerwca 2014 r., sygn. akt [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i odstępuje od obciążenia powoda kosztami postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Instytucja przysądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Wprawdzie skarżący odwołał się do istotnych zagadnień prawnych, niemniej nie występuje ta przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Stosownie do ugruntowanego stanowiska Sądu Najwyższego, istotnym zagadnieniem prawnym jest taki problem jurydyczny, który ma znaczenie dla rozwoju prawa lub stanowi precedens dla rozstrzygnięcia podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04 niepubl.). Powołanie się przez skarżącego na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało. Skarżący powinien też wykazać, że ma ono ważne znaczenie dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl. oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 - 16, poz. 243). Ponadto, prawidłowo wyartykułowane zagadnienie musi być sformułowane ogólnie w tym sensie, że nie może chodzić w nim o sposób rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2004 r., II CZ 94/04, niepubl.).

Skarżący, uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na potrzebę rozstrzygnięcia dwóch zagadnień prawnych tj.

a) „Czy wniesienie aktu oskarżenia z niesłusznym oskarżeniem i dalsze popieranie tego oskarżenia, wreszcie wniesienie apelacji od wyroku uniewinniającego wskazującego na oczywistą bezzasadność zarzutów, a nawet kasacji - stanowi podstawę do uznania bezprawności działania tego organu oraz

b) „Czy dopuszczalne jest przyjmowanie za własne przez sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji, w sytuacji złożenia w apelacji zarzutu sprzeczności tych ustaleń oraz czy z art. 378 § 1 k.p.c. nie wynika obowiązek przeprowadzenia przez Sąd II instancji własnej oceny materiału dowodowego”.

Rozpoznanie sprawy przez sąd drugiej instancji w wyniku wniesienia apelacji przez stronę lub strony postępowania, polega na skontrolowaniu prawidłowości rozstrzygnięcia sprawy przez sąd pierwszej instancji i jeżeli to potrzebne - przeprowadzenie pełnego postępowania dowodowego, a następnie wydanie orzeczenia merytorycznego. Jest to realizacja zasady pełnej apelacji. Jeżeli więc sąd pierwszej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego co do istoty sprawy, a sąd odwoławczy nie naprawi tych błędów koniecznym jest uchylenie wyroku. Powód w apelacji wnosił o wydanie wyroku reformatoryjnego i jako ewentualny złożył wniosek kasacyjny, jednakże nie zarzucił, ani nierozpoznania istoty sprawy, ani nieważności postępowania, lecz podniósł naruszenie art. 233 k.p.c.

Wbrew zarzutowi skarżącego Sąd Apelacyjny rozpoznał niewadliwie zarzut obrazy art. 233 § 1 k.p.c., a tym samym nie naruszył art. 378 k.p.c. W judykaturze od dawna utrwalony jest pogląd, jeżeli sąd odwoławczy, oddała apelację i orzeka na podstawie materiału zgromadzonego w postępowaniu w pierwszej instancji nie musi powtarzać dokonanych ustaleń, gdyż wystarczy stwierdzenie, że przyjmuje je za własne, oraz może wtedy wskazać jako podstawę rozstrzygnięcia art. 385 k.p.c. (por. np. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 1935 r., C III 680/34. Zb. Urz. 1936, poz. 379, z dnia 14 lutego 1938, r. C II 2172/37 Przegląd Sądowy 1938, poz. 380 i z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, nr 4, poz. 83).

Sąd Apelacyjny nie czynił uzupełniających ustaleń faktycznych, lecz w całości podzielił podstawę faktyczną wyroku Sądu pierwszej instancji. Nie miał zatem

obowiązku na nowo omawiać dowodów i prowadzić ich selekcji z punktu widzenia wiarygodności oraz mocy dowodowej. Sąd Najwyższy nie bada zasadności dokonanych ustaleń, a ocena dowodów mogła być przedmiotem kontroli kasacyjnej wyroków wydanych do dnia 5 lutego 2005 r. i tylko wtedy, gdy w świetle dyrektyw wynikających z art. 233 § 1 k.p.c. okazała się rażąco wadliwa albo oczywiście błędna. *De lege lata* podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest związany dokonanymi przez Sądy *meriti* ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

W świetle ustalonego stanu faktycznego brak podstaw do przypisania pozwanemu bezprawności, tj. niezgodności działania Prokuratury Okręgowej w [...] z prawem. Należy podkreślić, że powód nie głosował przeciwko przedmiotowej uchwale. Czynności organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości związane z wypełnianiem ich ustawowych obowiązków nie mają charakteru działań niezgodnych z prawem także wtedy, gdy przeprowadzone postępowanie karne zakończyło się wydaniem prawomocnego wyroku uniewinniającego. Obywatele muszą bowiem w interesie ochrony dobra wspólnego, jakim jest bezpieczeństwo publiczne, ponosić ryzyko związane z legalnym wdrożeniem postępowania karnego. Nie ulega więc wątpliwości, że jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, wszczęcie śledztwa lub dochodzenia jest działaniem zgodnym z prawem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2012 r. IV CSK 165/12, LEX nr 1231327). W omawianym wypadku wydanie wyroku uniewinniającego nie uprawnia do stwierdzenia, że wniesienie aktu oskarżenia było nielegalne.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). Wyrok uniewinniający powoda uzasadniał nieobciążenie go kosztami postępowania kasacyjnego na podstawie art. 102 k.p.c.